

O EUROPSKOJ
UNIJI

Europska
komisija

Obrazovanje
i osposobljavanje –
Ključ za vašu
budućnost

Obrazovanje, osposobljavanje, mladi i sport

„Ulaganje u obrazovanje
i osposobljavanje od ključne su
važnosti za poticanje osobnog razvoja
i mogućnosti zapošljavanja mladih.”

Androulla Vassiliou, povjerenica za
obrazovanje, kulturu, višejezičnost
i mlade

VIŠE O EUROPSKOJ UNIJI

Ova publikacija dio je serije kojom se objašnjava što EU poduzima u različitim područjima politika, zašto je uključen u ta područja i koji su rezultati.

Dostupne publikacije možete pronaći i preuzeti na internetskim stranicama:

http://europa.eu/pol/index_hr.htm

Kako funkcionira Europska unija
Europa 2020.: europska strategija rasta
Osnivači EU-a

Borba protiv prijevara
Carina
Digitalna agenda
Ekonomska i monetarna unija i euro
Energetika
Granice i sigurnost
Humanitarna pomoć i civilna zaštita
Istraživanje i inovacije
Javno zdravstvo
Klimatska akcija
Kultura i audiovizualna djelatnost
Migracije i azil
Obrazovanje, osposobljavanje, mladi i sport ✖
Okoliš
Poduzetništvo
Poljoprivreda
Porezi
Potrošači
Pravosuđe, građanstvo, temeljna prava
Promet
Proračun
Proširenje
Razvoj i suradnja
Regionalna politika
Ribarstvo i pomorstvo
Sigurnost hrane
Trgovina
Tržišno natjecanje
Unutarne tržište
Vanjski poslovi i sigurnosna politika
Zapošljavanje i socijalna pitanja

SADRŽAJ

Zašto nam je potrebno djelovanje na Europskoj razini	3
Kako EU tomu pristupa	6
Što radi EU	10
Izgledi	16
Saznajte više	16

O Europskoj uniji:

Obrazovanje, osposobljavanje, mladi i sport

Europska komisija
Glavna uprava za komunikacije
Publikacije
1049 Bruxelles
BELGIJA

Rukopis dovršen u veljači 2014.

Naslovnica i slika na 2. stranici: © Glowimages/Getty Images

16 str. – 21 × 29,7 cm
ISBN 978-92-79-24667-8
doi:10.2775/82898

Luxembourg: Ured za publikacije Europske unije, 2014.

© Europska unija, 2014.

Umnožavanje je dopušteno. Za uporabu i umnožavanje pojedinih fotografija potrebno je zatražiti dopuštenje izravno od nositelja autorskih prava.

Zašto nam je potrebno djelovanje na Europskoj razini

Obrazovanje i osposobljavanje – za vašu budućnost – za našu budućnost

Za vas: Ulaganje u obrazovanje i osposobljavanje ključ je za vašu budućnost, posebice ako ste mlada osoba. Učenjem drugog ili trećeg jezika nećete samo upoznati druge zemlje, narode i drugačije načine života već ćete moći studirati ili osposobljavati se u inozemstvu i time povećati vjerojatnost da ćete u budućnosti pronaći dobro plaćeni posao koji vas ispunjava. Studije pokazuju da je za visokokvalificirane odrasle osobe dvostruko veća vjerojatnost zapošljavanja i gotovo tri puta veća vjerojatnost iznadprosječnog zarađivanja nego u slučaju osoba s nižim kvalifikacijama.

Za vašu zemlju: U svijetu koji postaje sve više međusobno ovisan, nacionalna gospodarstva ostvarit će potpuni potencijal uz potporu snažnih sustava obrazovanja i osposobljavanja. Država koja inteligentno ulaže u obrazovanje i osposobljavanje napredovat će u područjima poduzetništva, znanosti i umjetnosti. Osim toga, osiguravanjem obrazovnih mogućnosti za sve pomaže se osiguravanju socijalne pravde i kohezije.

Obrazovanje je imalo ključnu važnost za procvat klasične grčke civilizacije.

Jeste li znali?

Niskokvalificiranih Europljana ima 20 % i oni imaju teži pristup tržištu rada i teže im je potpuno sudjelovati u društvu.

Za Europu: Naš uspjeh na konkurentnome globalnom tržištu temelji se na kvalificiranoj radnoj snazi koja proizvodi izvrsne i inovativne proizvode i usluge. Međutim, obrazovanje ne utječe samo na gospodarske rezultate: kultura demokracije u Europi može cvjetati samo ako smo svi svjesni svojih građanskih prava i odgovornosti. Aktivno građanstvo potrebno je podučavati i učiti doma, u školi i u neformalnim okruženjima.

Erasmus+

S obzirom na ključnu ulogu obrazovanja za buduću dobrobit građana, naroda i Europe u cjelini, EU je razvio ambiciozan novi program: Erasmus+. Cilj je novog programa poticati osobni razvoj i mogućnosti zapošljavanja ljudi. Njime se podupiru svi sektori obrazovanja i osposobljavanja te neformalno učenje za mlade, volontiranje i amaterski sport. On zamjenjuje nekoliko prijašnjih programa i donosi usklađenu i pojednostavnjenu primjenu pravila i postupaka.

Od 1987. više od 3 milijuna studenata u sustavu visokog obrazovanja koristilo se nepovratnim sredstvima Erasmus. Erasmusom+ znatno se povećalo financiranje EU-a. Programom se planira pružiti potpora još 4 milijuna ljudi u razdoblju između 2004. i 2020. Njime se također znatno povećavaju prilike za suradnju između obrazovnih institucija te između svjetova obrazovanja i rada.

Uznemirujući podaci – jaz u vještinama

Zbog globalne gospodarske krize na vidjelo su izašle strukturne slabosti koje su imale ozbiljne posljedice na milijune ljudi. Stopa nezaposlenosti mladih iznosi više od 20 % za EU u cjelini te prelazi 50 % u nekim državama članicama. Međutim, globalna kriza nije jedini uzrok nezaposlenosti. Nezaposlenosti pridonose i nizak stupanj obrazovanja i nedostatak vještina.

Jeste li znali?

Nepismenost ne uništava samo živote ljudi, već uzrokuje i goleme troškove za gospodarstvo. Troškovi nepismenosti – samo u razvijenim zemljama – iznose više od 500 000 000 000 (500 milijardi) EUR svake godine.

Oko 20 % mladih ljudi u EU-u nema osnovnu razinu temeljnih vještina u čitanju, matematici i znanosti. Šest milijuna napušta obrazovanje i osposobljavanje nakon završene srednje škole ili nižeg stupnja obrazovanja. Možete pretpostaviti kakav učinak imaju ti nedostaci: nedavno je anketom otkriveno da je zaposlena samo jedna od dvije niskokvalificirane odrasle osobe, dok je stopa zaposlenosti visokokvalificiranih mladih ljudi znatno veća.

Znači li to da je stjecanje kvalifikacija najbolji način za pronalaženje posla? Nesumnjivo je najsigurniji. Mnogi poslodavci očajnički traže kvalificirane radnike. Jedan od

tri poslodavaca ne može pronaći ljude s odgovarajućim vještinama. To se posebno odnosi na najinovativnije sektore gospodarstva u kojima postoje tisuće slobodnih radnih mjesta, kao što su sektori inženjerstva, znanosti i tehnologije.

Nesklad između vještina koje traže poslodavci i oni koje nude tražitelji zaposlenja naziva se **jaz među vještinama**. To je jedan od najtežih problema u području obrazovanja i osposobljavanja s kojim su suočene europske zemlje. Potrebno je premostiti te jazove. Najpouzdaniji način kojim se to može učiniti je putem obrazovanja i osposobljavanja.

Jaz se može premostiti uz pomoć umirovljenika

U sklopu europskog projekta HEAR ME (Highly Educated Retirees Mentoring Early School Leavers – Visokoobrazovani umirovljenici kao mentori osobama koje prijevremeno napuštaju školovanje) zaposleni su umirovljenici ili osobe koje se približavaju mirovini i koje žele raditi s mladima. Dobrovoljci su pohađali niz tečajeva iz mentorskih vještina. Umirovljenici su potom radili kao mentori i pružali pomoć i smjernice osobama koje prijevremeno napuštaju školovanje kako bi ih poduprli u ostvarivanju ciljeva obrazovanja i zapošljavanja.

Proizvođači se bore za vješte radnike.

Supsidijarnost u praksi: što naučite doma, ne morate učiti u školi.

Zajedničko rješavanje problema

Milijuni ljudi i organizacija sudjeluju u procesu učenja; od učenika, studenata i roditelja do učitelja, sveučilišta, poduzeća i skupina mladih, sve do vlada i EU-a. Kako je moguće pametno organizirati tko je za što nadležan? Tu može biti korisno **načelo supsidijarnosti**. Ono ukazuje na to da bi se odluke uvijek trebale donositi što bliže uključenim osobama.

Odgovornosti u obrazovanju – Što mislite?

Tko ima najvažniju ulogu u procesu obrazovanja i osposobljavanja? Vlade, škole, učitelji ili roditelji?

Koja je vaša uloga?

U kojoj mjeri možete odlučivati gdje, kada i što ćete učiti?

Zbog toga je – prema ugovorima EU-a – svaka država EU-a odgovorna za razvoj vlastitog obrazovanja, osposobljavanja i politika za mlade. Nacionalne vlade odlučuju o sadržaju podučavanja i o organizaciji obrazovanja. Svaka vlada može omogućiti da se o pitanjima obrazovanja odlučuje na regionalnoj ili lokalnoj razini. U pametno organiziranom obrazovnom sustavu mnoge se odluke dalje prenose na sveučilišta, škole, obrazovne ustanove itd.

Međutim, da bi moglo cvjetati, znanje mora rasti i širiti se. Prema tome, učenje bi trebalo uključivati prelaženje granica. Stoga je u obrazovanju, osposobljavanju i politikama za mlade važna europska dimenzija. Nužna je suradnja na europskoj razini jer su naša gospodarstva tijesno povezana međusobno i posljednjih se desetljeća razvijalo europsko tržište rada. Mobilnost i jezične vještine postaju sve važnije. Države članice mogu učiti jedne od drugih, a učenici, naučnici, drugi mladi ljudi, volonteri, učitelji, škole i sveučilišta mogu imati koristi od prekogranične suradnje.

Zbog toga su programi suradnje u područjima obrazovanja, osposobljavanja i mladih bili godinama na europskome dnevnom redu: Program Erasmus usvojen je 1987., a prvi europski program za mlade („Mladi za Europu”) 1988. Međutim, tek kada je potpisan Maastrichtski ugovor (1993.) u osnivačke ugovore Unije uključena je službena europska nadležnost u područjima obrazovanja, strukovnog osposobljavanja i mladih.

Jeste li znali?

Politike sporta dodane su kao nova nadležnost EU-a u Lisabonskom ugovoru (2009.). U slučaju nasilja, nesnošljivosti ili dopinga u sportu jasne su prednosti europske vizije. Razmjenom informacija na razini EU-a pomaže se državama članicama da razviju učinkovite politike za borbu protiv takvih izazova.

Kako EU tomu pristupa

EU je odlučan potporom obrazovanju i osposobljavanju otvoriti ljudski um i vrata prilikama.

Otvorite svoj um: stalno nešto učimo

„Život je učenje; kad prestanete učiti, umirete.“ (Tom Clancy)

Učenje neprestano traje. Razgovarajući s nekim koga niste prije poznavali, učite o njegovim stajalištima, sklonostima itd.

Gotovo je nemoguće ne učiti. Pokušajte izbjegavati učenje na samo sat vremena. Jeste li uspjeli? Niste. Čak i kada pripremate eksperiment, morat ćete razmisliti od kojih se aktivnosti morate suzdržati. Na taj ćete način – na temelju vlastitog iskustva – dobiti jasniju ideju o tome što je učenje. Osobno iskustvo najbolji je način učenja.

Učenje nije samo sjedenje u učionici. Ono je više od samog upijanja činjenica. Učenje je dio života.

U skladu s tim, EU je usvojio širok i sveobuhvatan pristup učenju, koji obuhvaća niz različitih metoda učenja i okruženja za učenje, uključujući neformalno, informalno i cjeloživotno učenje.

Učenje je dio života.

Učenjem o solidarnosti učimo o životu.

Neformalno učenje je učenje izvan formalnoga školskog okruženja, kroz planirane aktivnosti koje obuhvaćaju neki oblik potpore učenju, primjerice:

- strukturirano učenje putem interneta;
- stručno usavršavanje;
- rad mladih;
- programi za osobe koje prijevremeno napuštaju školovanje namijenjeni stjecanju pismenosti ili radnih vještina.

Informalno učenje je učenje koje nije organizirano ili strukturirano u smislu ciljeva, vremena ili podučavanja. Ono obuhvaća vještine stečene (ponekad nenamjerno) tijekom života i radno iskustvo. Primjerice:

- upravljanje projektima ili informatičke vještine stečene na radnome mjestu;
- jezici i međukulturalne vještine stečene za vrijeme boravka u inozemstvu;
- vještine stečene volontiranjem, kulturnim aktivnostima, sportovima ili putem aktivnosti u domu (primjerice, briga o djetetu).

Cjeloživotno učenje je učenje novih stvari tijekom života, posebno nakon završetka početnoga formalnog obrazovanja. Zapamtite: nikada nije prekasno učiti!

Cjeloživotno učenje za osobe s intelektualnim teškoćama

Za osobe s intelektualnim teškoćama cjeloživotno učenje nije samo stjecanje novih vještina. Ono im pomaže da se uključe u društvo, da se mogu predstavljati i preuzeti više kontrole nad svojim svakodnevnim životom. Međutim, mnogi tečajevi osposobljavanja i satovi nisu prilagođeni za osobe s intelektualnim teškoćama. Nastavne materijale često je teško čitati i teško je razumjeti što učitelj govori.

*Zbog toga su se organizacije iz mnogih država EU-a udružile i pokrenule projekt **Pathways**. Sudionici su pripremili tečajeve osposobljavanja, knjižice i internetske alate u kojima je objašnjeno kako informacije učiniti pristupačnijima. Tim će se projektom osobama s intelektualnim teškoćama olakšati sudjelovanje u cjeloživotnom učenju.*

- EU podupire projekte suradnje između organizacija mladih u cijelom svijetu. Cilj je tih projekata unaprijediti kvalitetu i priznavanje rada mladih, informalnog obrazovanja i volontiranja u različitim regijama svijeta, a posebno u zemljama u razvoju.
- Programom **Jean Monnet** podupiru se podučavanje, istraživanja i razmišljanje o europskim integracijama u cijelom svijetu. Između 1990. i 2011. programom Jean Monnet poduprto je pokretanje oko 3 700 projekata u području studija o europskim integracijama, uključujući 165 europskih Centara izvrsnosti „Jean Monnet”, približno 880 čelnika sveučilišta i gotovo 2 200 trajnih tečaja i europskih modula. Program se sada provodi u 72 države u cijelom svijetu.

Promicanje znanja o EU-u u cijelom svijetu

„Aktivnosti programa ‚Jean Monnet‘ zaista su od presudne važnosti. Program iz ekonomije sada služi kao sredstvo za razvoj kurikuluma povezanih s EU-om, u okviru kojega se pozivaju europski znanstvenici i praktičari, i za promicanje različitih aktivnosti za jačanje svijesti korejske javnosti o EU-u.”

Profesor Woosik Moon, voditelj programa u okviru „Jean Monnet” u području ekonomije EU-a na nacionalnom sveučilištu u Seoulu u Južnoj Koreji.

Otvorite vrata: suradnja sa svijetom

Europa nije zatvorena – posebno ne u području obrazovanja i osposobljavanja.

- EU podupire suradnju institucija visokog obrazovanja u cijelom svijetu u cilju razvoja i modernizacije institucija visokog obrazovanja u partnerskim državama. Partnerske institucije mogu biti odabrane u susjednim državama EU-a, na zapadnom Balkanu, u Rusiji, regijama u Aziji, Latinskoj Americi i Africi.

EU ima sporednu ulogu

Države članice odgovorne su za sadržaj i organizaciju svojih sustava obrazovanja i strukovnog osposobljavanja. EU poštuje različitost nacionalnih pravila i prioriteta i nema pravo uskladiti pravila i propise država EU-a u tom području (članci 165. i 166. Ugovora o funkcioniranju Europske unije).

Prema tome, EU ne može propisivati pravila u području obrazovanja, osposobljavanja i politike za mlade. Znači li to da EU stoji sa strane i samo promatra? Nikako! EU ima jedinstvenu ulogu u europskom procesu učenja kao koordinator, posrednik i savjetnik. EU potiče suradnju između država članica i nadopunjuje njihovo djelovanje. Što to znači u praksi?

To znači da EU, primjerice:

- **podupire** studente, doktorande, vježbenike, učitelje, trenere i predavače da uče, podučavaju ili stječu radno iskustvo u inozemstvu te mlade ljude da sudjeluju u razmjenama mladih ili da volontiraju u inozemstvu;
- **potiče** države članice na obnovu i modernizaciju svojeg sustava obrazovanja i osposobljavanja kako bi se mogle spremnije suočiti s postojećim i budućim izazovima;
- **olakšava** prilagodbu promjenama i integraciju na tržište rada, posebno putem strukovnog obrazovanja i osposobljavanja;
- **promiče** suradnju između vlada, sveučilišta, fakulteta i škola, ustanova za osposobljavanje i poduzeća.

Zašto surađivati na razini EU-a?

Suradnjom na razini EU-a pomaže se europskim državama da unaprijede obrazovne sustave. Na taj se način omogućuje državama da surađuju i uče jedne od drugih razmjenom najbolje prakse u području politike.

Suradnja na razini EU-a: Europski semestar

Europa 2020. strategija je EU-a za gospodarski rast i stvaranje radnih mjesta. Ona se temelji na europskom semestru koji je pokrenut 2011. kao godišnji ciklus koordinacije gospodarske politike i dijaloga koji uključuje europske institucije, vlade EU-a i nacionalne parlamente. Kao dio tog postupka, EU donosi **posebne preporuke za države** koje predlaže Komisija i donosi Vijeće. Cilj im je dati smjernice državama članicama o tome kako osigurati konkurentnost i stvaranje radnih mjesta. Budući da su obrazovanje i osposobljavanje sve važniji za zapošljavanje i gospodarstvo, posebne preporuke za države sve više obuhvaćaju pitanja u području obrazovanja i osposobljavanja.

Suradnja na razini EU-a: pregled stanja u području mobilnosti

Uz sudjelovanje država članica, EU je razvio pregled stanja u području mobilnosti.

U pregledu stanja utvrđeno je pet glavnih čimbenika koji utječu na motivaciju mladih ljudi i sposobnost za studiranje ili osposobljavanje u inozemstvu. Čini se da među državama članicama postoje znatne razlike u potpori (od siječnja 2014.).

- *Njemačka, Belgija, Španjolska, Francuska i Italija pružaju najopsežnije informacije i smjernice o mogućnostima za mobilnost.*
- *Cipar, Luksemburg i dio Belgije u kojem se govori njemački jezik najviše ističu važnost učenja jezika u školama. To je često važan čimbenik prilikom odlučivanja o učenju, osposobljavanju ili radu u inozemstvu.*
- *Flamanski dio Belgije, Njemačka, Italija i Austrija ističu se po dobro razvijenoj financijskoj potpori za studente iz obitelji u nepovoljnom položaju koji žele učiti ili osposobljavati se u inozemstvu.*

EU ima ambiciozne ciljeve

Svrha je učenja napredak. Isto vrijedi i za politike obrazovanja i osposobljavanja. Prema tome, kako bi mogli mjeriti napredak, EU i njegove države članice dogovorili su da će utvrditi sljedeća **mjerila za 2020.:**

- udjel 15-godišnjaka s nedovoljnim sposobnostima za čitanje, matematiku i znanost trebao bi pasti ispod 15 %;
- stope ranog napuštanja školovanja trebale bi se smanjiti na ispod 10 %;

- najmanje 40 % mladih odraslih osoba trebalo bi završiti visoko obrazovanje;
- najmanje 20 % visokoobrazovanih osoba trebalo bi dio studija ili osposobljavanja provesti u inozemstvu.

Kakvo je stanje danas? Jesmo li na putu prema ostvarenju ambicioznih ciljeva utvrđenih za 2020.? Prema istraživanju PISA 2012., slika je raznolika.

Bez obzira na rezultate u određenim predmetima, ili određenim državama, preostaje još mnogo posla. Sve dok milijuni mladih ljudi u EU-u imaju problema s čitanjem, pisanjem i matematikom, ne možemo se opustiti.

Estonija osigurava jednake mogućnosti za učenje (na slici je estonska prijestolnica Tallin).

Istraživanje PISA 2012.

Program za međunarodnu procjenu studenata (PISA) istraživanje je koje u cijelom svijetu provodi Organizacija za ekonomsku suradnju i razvoj (OECD). Istraživanjem PISA procjenjuje se stupanj do kojeg su 15-godišnjaci stekli ključno znanje i vještine iz matematike, umijeća čitanja i znanosti. Prvo je istraživanje provedeno 2000. i otad se ponavlja svake tri godine. U istraživanju programa PISA za 2012. sudjelovale su sve 34 države članice OECD-a i 31 zemlja partner i gospodarstva. U nastavku su navedeni neki od rezultata.

Rezultati EU-a poboljšali su se u području čitanja i prirodnih znanosti!

EU je na putu ostvarenja mjerila od manje od 15 % studenata s nedovoljnim sposobnostima do 2020.

Čitanje:

23,1 % 2006. → 17,8 % 2012.

Prirodne znanosti:

20,3 % 2006. → 16,6 % 2012.

U matematici se zaostaje!

Prosječan udio studenata sa slabijim rezultatima iz matematike u načelu je ostao isti u istraživanju PISA za 2012. (22,1 %) u usporedbi s istraživanjem PISA za 2009. (22,3 %).

Neke se države ističu!

Četiri države članice (Estonija, Finska, Poljska i Nizozemska) nalaze se među državama s najboljim rezultatima i sa stopom učenika sa slabijim rezultatima iz matematike ispod cilja EU-a od 15 %.

Estonija je najbolja s obzirom na postotak studenata sa slabijim rezultatima u matematici: samo 10,5 % (u usporedbi s 22,1 % u EU-u u cjelini).

Drugi znatno zaostaju!

U nekim državama članicama EU-a od polovice do trećine 15-godišnjaka ima rezultate na najnižoj razini istraživanja PISA.

Što radi EU

EU ulaže 14,7 milijardi EUR u **Erasmus+**, novi program EU-a za obrazovanje, osposobljavanje, mlade i sport za razdoblje 2014.–2020.

Erasmusom+ nastoje se povećati mogućnosti zapošljavanja i osobni razvoj mladih ljudi. Zahvaljujući tom programu, naši sustavi obrazovanja, osposobljavanja i mladih mogu omogućiti podučavanje i učenje kojima ljudi stječu vještine koje su im potrebne na postojećem i budućem tržištu rada i u društvu.

Ako vas zanima financiranje EU-a za obrazovanje, osposobljavanje i sport, potrebne informacije naći ćete ovdje. Više pojedinosti dostupno je u programskom vodiču za podnositelje zahtjeva. Vodič za program i mnoštvo drugih informacija naći ćete na internetskoj stranici Erasmusa+ (<http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus>).

Erasmus+ sastoji se od tri ključne aktivnosti

- Ključna aktivnost 1. – Mobilnost u svrhu učenja: potpora za učenje, rad, podučavanje, osposobljavanje ili razvoj stručnih vještina i sposobnosti u inozemstvu;
- Ključna aktivnost 2. – Suradnja i partnerstvo: mogućnosti za partnerstva i suradnju između institucija za obrazovanje, osposobljavanje i mlade, te između svjetova obrazovanja i rada;

- Ključna aktivnost 3. – Reforma politike: potpora za procese razmišljanja, dijaloga i izgradnje dokaza potrebnih za provedbu reformi u područjima politika i sustava za obrazovanje, osposobljavanje i mlade.

Ključna aktivnost 1.: Mobilnost u svrhu učenja za pojedince

U ovom se odjeljku ističu prilike Erasmusa+ za sve vrste učenika i osoblja u obrazovanju, osposobljavanju i organizacijama mladih.

Jeste li...

... student u visokom obrazovanju koji želi studirati ili osposobljavati se u inozemstvu?

... sudionik u strukovnom obrazovanju ili osposobljavanju koji želi proširiti svoje vještine?

... mlada osoba koja želi iskoristiti mogućnosti za razmjenu mladih ili za volontiranje u inozemstvu?

... učitelj, zaposlenik ili mladi radnik koji želi podučavati ili osposobljavati druge u inozemstvu?

U tom slučaju u ovom ćete odjeljku možda naći informacije o novim mogućnostima koje vam se nude.

Jezici za ljude u pokretu

Što su vam bolje jezične vještine, to ćete više imati koristi od vremena provedenog u inozemstvu. Govorenje različitih jezika važan je aspekt većine aktivnosti za poticanje mobilnosti. Ako ste student, volonter ili član osoblja na sveučilištu na najmanje dvomjesečnoj razmjeni ili pohađate strukovno obrazovanje u inozemstvu najmanje mjesec dana, Erasmus+ nudi vam mogućnost poboljšanja znanja jezika kojim ćete se koristiti za studiranje, rad ili volontiranje.

Nakon odobrenja zahtjeva za mobilnost, od vas će se tražiti provjera jezičnih sposobnosti i ponudit će vam se tečaj jezika prije odlaska ili tijekom boravka u inozemstvu. Obratite se matičnoj instituciji ili organizaciji kako biste saznali više o toj novoj mogućnosti koju nudi Erasmus+. Usavršite svoje jezične vještine i spremite se za pokret!

STUDENTI U VISOKOM OBRAZOVANJU

Razdoblja studiranja: studenti mogu provesti 3 do 12 mjeseci studirajući na sveučilištu ili fakultetu u drugoj državi.

Pripravnički staž: mogu također obaviti pripravnički staž na radnome mjestu u inozemstvu u trajanju od 2 do 12 mjeseci.

Osobe koje su nedavno diplomirale mogu obaviti pripravnički staž u inozemstvu u roku od godinu dana od diplomiranja. Planirajte unaprijed! Vaše sveučilište ili fakultet moraju vas odabrati za vrijeme posljednje godine studija.

Programom Erasmus+ podupire se i studiranje nekih europskih studenata u ostatku svijeta i studenata iz ostatka svijeta u Europi.

.....

„Studiranje na drugom sveučilištu pomoglo mi je da proširim područje studiranja više nego ikad prije. Ali najbolje od svega bilo je to što sam upoznao mnogo ljudi s kojima ću sigurno raditi u budućnosti.”

Robert (UK) o studiranju industrijskog dizajna u razdoblju od 10 mjeseci na Tehnološkom fakultetu Delft u Nizozemskoj.

.....

ZAJMOVI ZA STUDENTE ZA MAGISTARSKI STUDIJ

Programom Erasmus+ podupiru se novi pristupačni zajmovi kako bi se pomoglo studentima koji se odluče za magistarski studij u drugim europskim državama. Studenti mogu zatražiti povoljan zajam za cijeli magistarski studij u inozemstvu i mogu uzeti zajam u iznosu do 12 000 EUR za jednogodišnji studij ili do 18 000 EUR za dvogodišnji studij.

ZAJEDNIČKE MAGISTARSKÉ DIPLOME

Programom Erasmus+ nudi se studentima na magistarskim studijima u cijelom svijetu prilika za stipendiju za zajedničke međunarodne studijske programe na visokoj razini koje sveučilišta provode na temelju partnerstva. Na kraju zajedničkoga magistarskog programa dobiva se diploma koju zajedno izdaju sve ili neke od institucija sudionica. Više informacija možete dobiti od međunarodnog ureda svoje ustanove visokog obrazovanja.

MOBILNOST U STRUKOVNOM OBRAZOVANJU I USAVRŠAVANJU

Mobilnost u inozemstvu može pomoći mladima u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju da steknu vještine koje su im potrebne na današnjemu konkurentnom tržištu rada.

Učenici u višim razredima strukovnih škola, pripravnici i studenti mogu završiti pripravnički staž ili naukovanje u inozemstvu u poduzeću domaćinu, na radnome mjestu (primjerice u NVO-u ili javnoj organizaciji) ili u strukovnoj školi, uz razdoblje učenja radeći u poduzeću. Pripravnički staž može trajati od dva tjedna do godine dana.

© Fotolia/Ekaterina Pokrovsky

Proširite obzore; učite u inozemstvu.

Steknite profesionalno iskustvo u državi poznatoj po umijeću na određenom području.

Osim toga, osobe koje su nedavno diplomirale (odnosno bivši studenti) mogu sudjelovati u aktivnostima mobilnosti. Oni mogu obaviti pripravnički staž u inozemstvu u roku od godine dana od stjecanja diplome.

„Iskustvo mobilnosti nesumnjivo je koristilo mojoj karijeri. Bez njega ne bih bila dovoljno samouvjerena da se prijavim na natjecanje za Mladog kuhara godine, a kamoli da pobijedim. Svima to toplo preporučujem. Moj put u Francusku bio je, i jest do danas, jedno od mojih najljepših sjećanja.”

Deborah (UK) o iskustvu pripravničkog staža u Lyonu u Francuskoj.

Ako se želite prijaviti, obratite se matičnoj ustanovi za strukovno obrazovanje i osposobljavanje.

MOBILNOST MLADIH

Razmjenama mladih pomaže se mladim ljudima da steknu vještine kao što je upravljanje projektima i timski rad. Takvim mogućnostima izvan školskog okruženja omogućuje se skupinama mladih ljudi da provode strukturirane programe aktivnosti (kao što je mješavina radionica, aktivnosti, rasprava i igranja uloga) u drugoj državi unutar ili izvan EU-a u trajanju do 21 dan.

Europska volonterska služba nudi idealnu priliku mladim ljudima za razvoj vještina pridonoseći svakodnevnom radu organizacija u područjima kao što su socijalna skrb, okoliš, programi neformalnog obrazovanja, IKT,

kultura i mnogi drugi. To je također prilika da povećaju samopouzdanje, da se više uključe kao građani i da iskuse drugačiji način života. Volontiranje može trajati do godinu dana i sudionici se mogu dobrovoljno javiti kako bi podržali različite projekte, unutar ili izvan Europske unije.

Razmjene mladih raspoložive su mladima između 13 i 30 godina starosti. Europska volonterska služba na raspolaganju je mladima između 17 i 30 godina starosti.

„Za samo godinu dana rada za Europsku volontersku službu naučila sam više nego ikad prije. Preporučujem volontersku službu svakome tko je bez predrasuda i tko želi steći iskustvo.”

Clara (Njemačka) o sudjelovanju u projektu za pomoć migrantima koji su nedavno stigli u Bruxelles, Belgija, u Društveni centar Jozef Swinnen.

Ako ste zainteresirani za prijavu, obratite se nacionalnoj agenciji u svojoj državi.

MOBILNOST OSOBLJA I MLADIH LJUDI

Ako ste učitelj ili radite u nekom poduzeću, možete podučavati u nekoj ustanovi u inozemstvu i tako steći novo profesionalno iskustvo, proširiti mreže i pomoći u modernizaciji i internacionalizaciji europskih sustava obrazovanja i osposobljavanja.

Učitelji, ostalo osoblje i mladi radnici također mogu ići na osposobljavanje u inozemstvo, uključujući strukturirane tečajeve, tečajeve strukovnog jezika, događanja u cilju osposobljavanja i učenja na radnome mjestu, u cilju stjecanja novog znanja i ideja koji se mogu primijeniti u praksi po povratku. Te aktivnosti mogu trajati od 2 dana do 2 mjeseca.

Ako se želite prijaviti, obratite se obrazovnoj ustanovi ili organizaciji za mlade za koju radite. Osoblje poduzeća mora dobiti poziv ustanove visokog obrazovanja na kojoj planira predavati.

© Sveučilište u Bonnu / G. Lantert

Međunarodna strategija Sveučilišta u Bonnu obuhvaća razmjenu mladih znanstvenika, studenata i administrativnog osoblja.

„Moje se iskustvo sastojalo od učenja na radnome mjestu u Savezu gluhih na Cipru u cilju učenja o njihovim aktivnostima i iskustvima... To mi je iskustvo omogućilo da bolje razumijem ciparsku kulturu gluhih, da unaprijedim svoje znanje znakovnoga jezika i da bolje razumijem proces učenja koji je potrebno primijeniti prilikom podučavanja gluhih osoba.”

Cristophe (Francuska), učitelj znakovnog jezika, o učenju na radnome mjestu u Cipru.

STRATEŠKA PARTNERSTVA UNUTAR I IZMEĐU PODRUČJA OBRAZOVANJA, OSPOSOBLJAVANJA I MLADIH TE S POSLOVNIM SEKTOROM

Strateškim partnerstvima nastoje se razviti, prenositi i provoditi inovativno obrazovanje, osposobljavanje i prakse mladih putem prekogranične suradnje između različitih organizacija.

Radi ostvarenja tih ciljeva, u okviru programa Erasmus+ podupiru se organizacije aktivne u područjima obrazovanja, osposobljavanja i mladih iz različitih zemalja. Podupiru se, primjerice, sljedeće aktivnosti:

- razvoj zajedničkih programa studija, novih kurikuluma, inovativnih nastavnih metoda (primjerice, bolje iskorištavanja IKT-a), novi materijali, metode i prakse za podučavanje/osposobljavanje (na primjer za jezike);
- umrežavanje, suradničko učenje kako bi se studentima i osoblju omogućilo da proučavaju stvarne primjere iz života poduzeća u cilju razvoja poduzetničkog i kreativnog načina razmišljanja;
- provjera sposobnosti stečenih neformalnim i informalnim učenjem na nacionalnoj razini upućivanjem na okvire EU-a i uporabom dokumentacijskih instrumenata EU-a.

Kako se prijaviti: obrazovne ustanove, organizacije mladih ili predstavnici drugih zainteresiranih organizacija trebali bi se obratiti nacionalnoj agenciji u svojoj državi.

Ključna aktivnost 2.: potpora za suradnju i partnerstvo

Jeste li organizacija ili ustanova u području obrazovanja, osposobljavanja ili mladih, koja želi prekograničnu suradnju s kolegama u istom ili drugim sektorima, ili s poslovnim sektorom, u cilju uvođenja inovacija ili modernizacije svoje prakse?

Jeste li poduzeće, istraživačka organizacija, regionalno tijelo, udruženje, socioekonomski partner ili NVO koji želi surađivati s organizacijama ili institucijama u području obrazovanja, osposobljavanja ili mladih u cilju jačanja suradnje, prijenosa znanja i provedbe inovativnih praksi?

U tom slučaju postoje različiti partnerski projekti u okviru programa Erasmus+ koji bi vam mogli biti zanimljivi.

© Fotolia/Syda Productions

E-učenje omogućuje prilagođeno učenje vlastitim ritmom.

*Jeste li spremni za pokret?
Steknite poduzetničke
vještine na sveučilištu.*

SAVEZI ZNANJA: SURADNJA IZMEĐU INSTITUCIJA VISOKOG OBRAZOVANJA I PODUZEĆA

Savezima znanja u okviru programa Erasmus+ između institucija visokog obrazovanja i poduzeća pomaže se premošćivanju jaza između svijeta visokog obrazovanja i poslovnog svijeta. Savezima znanja također će se pomoći studentima i osoblju da steknu poduzetničke vještine i da institucije visokog obrazovanja i poduzeća učine poduzetnijima.

Savezima znanja mogu se podupirati aktivnosti usmjerene na:

- razvoj i provedbu novih metoda učenja i podučavanja (kao što su novi multidisciplinarni kurikulumi, učenje i podučavanje usmjereno na učenike i stvarne probleme);
- stvaranje struktura za učenje transverzalnih vještina i njihovu primjenu u programima visokog obrazovanja; te je aktivnosti potrebno razvijati u suradnji s poduzećima pritom jačajući zapošljivost, kreativnost i nove smjerove u karijeri;
- uvođenje učenja za poduzetništvo u svaku disciplinu kako bi se studentima, istraživačima, osoblju i edukatorima omogućilo stjecanje znanja, vještina i motivacija za uključivanje u poduzetničke aktivnosti.

U Saveze znanja mora biti uključeno najmanje šest organizacija iz barem tri različitih programskih država (s barem dva poduzeća i dva akademska partnera).

SAVEZI SEKTORSKIH VJEŠTINA: SURADNJA IZMEĐU PRUŽATELJA STRUKOVNOG OBRAZOVANJA I OSPOSOBLJAVANJA TE POSLOVNOG SEKTORA

Savezi sektorskih vještina prekogranični su projekti u području vještina koji su radnicima potrebni za zapošljavanje u različitim sektorima. Njima se mogu podupirati aktivnosti usmjerene na:

- utvrđivanje potreba za stjecanje vještina i osposobljavanja u određenome posebnom sektoru gospodarstva (primjerice prikupljanje i tumačenje dokaza o vještinama koje su potrebne na tržištu rada u određenom sektoru gospodarstva);
- izradu posebnih kurikuluma i programa za sektore i integraciju inovativnih pristupa podučavanju i učenju, uključujući mogućnosti za primjenu znanja u situacijama radnih mjesta u „stvarnom životu” i razvoj poduzetničkog načina razmišljanja.

Savezi sektorski vještina moraju uključivati najmanje devet različitih organizacija iz barem tri države sudionice u programu, uključujući dvije države članice.

JAČANJE SPOSOBNOSTI U VISOKOM OBRAZOVANJU: SURADNJA S INSTITUCIJAMA VISOKOG OBRAZOVANJA I PARTNERSKIM DRŽAVAMA

Programom Erasmus+ podupiru se projekti suradnje s institucijama visokog obrazovanja u cijelom svijetu u cilju razvoja i modernizacije institucija visokog obrazovanja u partnerskim državama. Partnerske institucije mogu biti odabrane u susjednim državama EU-a, na zapadnom Balkanu i Rusiji te u regijama u Aziji, Latinskoj Americi i afričkim, karipskim i pacifičkim državama.

Budući projekti mogli bi uključivati:

- zajedničke projekte za razvoj novih kurikuluma i diploma, metoda učenja i podučavanja, razvoja osoblja, osiguranja kvalitete, novih struktura upravljanja i procesa;
- projekte za razvoj strukturnih reformi na nacionalnoj razini uz potporu nadležnih tijela u partnerskim državama (na primjer, modernizacija politika i upravljanja sustavima visokog obrazovanja).

JAČANJE SPOSOBNOSTI U PODRUČJU MLADIH: SURADNJA S ORGANIZACIJAMA ZA MLADE U PARTNERSKIM DRŽAVAMA

Programom Erasmus+ podupiru se projekti suradnje između organizacija aktivnih u području mladih u cijelom svijetu. Cilj je tih projekata unaprijediti kvalitetu i priznavanje rada mladih, informalnog obrazovanja i volontiranja u različitim regijama svijeta, a posebno u zemljama u razvoju.

Primjeri aktivnosti obuhvaćaju:

- suradnju, umrežavanje i suradničko učenje među organizacijama mladih;
- zajednički rad na jačanju svijesti i priznavanju volontiranja i neformalnog učenja u partnerskim državama;
- razvoj i provedbu dobre prakse i alata za stručno usavršavanje mladih radnika i pripravnika.

INTERNETSKI ALATI ZA UČITELJE U ŠKOLAMA I ZA OBRAZOVANJE ODRASLIH

eTwinning podupire i jača suradnju između škola osiguravanjem potpore, korisnih alata i mjesta za zajednički rad. eTwinning može poslužiti za potporu projektima mobilnosti, strateškim partnerstvima ili za suradnju na internetu.

Osim toga, eTwinning pridonosi stručnom usavršavanju učitelja i osoblja ponudom materijala za učenje na internetu i prilika za umrežavanje u cijeloj Europi.

Sve škole i vrtići u državama sudionicama programa mogu se koristiti eTwinningom nakon registracije na portalu eTwinninga: <http://www.etwinning.net>.

EPALE (Elektronička platforma za učenje odraslih u Europi) internetska je stranica za razmjenu, predstavljanje i širenje metoda dobre prakse u obrazovanju odraslih. Njome se stvaraju zajednice osoblja za obrazovanje odraslih u cijelom EU-u. Platforma će biti dostupna do kraja 2014.

Ključna aktivnost 3.: potpora za reformu politike

Programom Erasmus+ podupiru se aktivnosti politike usmjerene na ostvarivanje ciljeva strategije Europa 2020. i drugih povezanih strategija. Aktivnosti obuhvaćaju prikupljanje dokaza, analizu i suradničko učenje, primjerice na temelju tematskog iskustva i iskustva specifičnog za države, studije o pitanjima politika i reforme. Njima se također potiču sastanci između mladih ljudi i donositelja odluka u obliku strukturiranog dijaloga.

Cilj je aktivnosti unaprijediti kvalitetu i učinkovitost sustava obrazovanja, osposobljavanja i sustava mladih, promicati uzajamno učenje i transnacionalnu suradnju, razvoj znanja i poticanje aktivnog sudjelovanja mladih ljudi u demokratskom životu.

Pregled

U razdoblju između 2014. i 2020. otprilike 4 milijuna ljudi i 125 000 institucija imat će izravne koristi od programa Erasmus+.

Najvažniji podaci: Erasmus+ (2014.–2020.)

Ukupni proračun	14,7 milijardi EUR Dodatna sredstva bit će dodijeljena za financiranje aktivnosti s trećim državama (partnerske države).
Mobilnost – ukupno	Više od 4 milijuna ljudi
Visoko obrazovanje	Približno 2 milijuna studenata
Strukovno obrazovanje i osposobljavanje	Približno 650 000 studenata i pripravnika
Mobilnost osoblja	Približno 800 000 predavača, učitelja, trenera, nastavnog osoblja i mladih radnika
Programi volontiranja i razmjena mladih	Više od 500 000 mladih ljudi
Program jamstava za zajmove za magistarski studij	Oko 200 000 studenata
Zajednički magistarski studijski programi	Više od 25 000 studenata
Strateška partnerstva	Približno 25 000 strateških partnerstava kojima je povezano 125 000 škola, institucija za strukovno obrazovanje i osposobljavanje, institucija višeg obrazovanja i obrazovanja odraslih, organizacija mladih i poduzeća
Savezi znanja	Više od 150 saveza znanja koje je osnovalo 1 500 institucija visokog obrazovanja i poduzeća
Savezi sektorskih vještina	Više od 150 saveza sektorskih vještina koje je osnovalo 2 000 institucija za strukovno obrazovanje i osposobljavanje i poduzeća

Saznajte više

- ▶ **Opće informacije o obrazovanju i osposobljavanju na europskoj razini:** <http://ec.europa.eu/education>
- ▶ **Erasmus+:** <http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus>
- ▶ **Izvršna agencija:** <http://eacea.ec.europa.eu>
- ▶ **Nacionalne agencije:** http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/national-agencies_en.htm
- ▶ **Kutak za učitelje:** <http://europa.eu/teachers-corner>

U Kutku za učitelje mogu se naći nastavni materijali o Europskoj uniji na 23 jezika. Tu se nalazi i različita druga građa (internetske stranice, knjižice, internetske igrice, videosnimke itd.) namijenjene učenicima osnovnih i srednjih škola. Učitelji će ovdje naći nadahnuće bez obzira na to žele li učenike učiti o povijesti EU-a, o funkcioniranju EU-a, o tome što EU radi ili razgovarati o politikama EU-a. Svi nastavni materijali besplatni su.

- ▶ **Imate pitanja u Europskoj uniji? Europe Direct može vam pomoći:** 00 800 6 7 8 9 10 11 — <http://europedirect.europa.eu>

